

Súd: Okresný súd Bratislava II
Spisová značka: 13Csp/105/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1218205834
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Filip Gilányi
ECLI: ECLI:SK:OSBA2:2020:1218205834.3

Rozsudok pre uznanie

Okresný súd Bratislava II v konaní pred sudcom JUDr. Filipom Gilányim v spore žalobcu: LEGAL HELP INT., a. s., Rybné námestie 1, 811 02 Bratislava, IČO: 51 400 847, zast.: Sidor a partneri, s. r. o., Železničná 4/A, 920 01 Hlohovec, IČO: 52 635 970 proti žalovanému: L. M., A.. XX.XX.XXXX, M. XXXX/XX, XXX XX W., O.. Y.: P. XX, XXX XX W. o zaplatenie 141,40 € s prísl. takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 141,40 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 70,70 € od 30.09.2017 do zaplatenia a s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 70,70 € od 14.10.2017 do zaplatenia, všetko v lehote troch dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

odôvodnenie:

1. Súdu bola 04.07.2018 doručená žaloba, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 141,40 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 70,70 € od 30.09.2017 do zaplatenia a s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 70,70 € od 14.10.2017 do zaplatenia, a to titulom žalobcovi postúpenej pohľadávky voči žalovanému na zaplatenie cestovného a prirážky pre nepreukázanie sa žalovaného platným cestovným lístkom počas jazdy v dopravnom prostriedku postupcu pohľadávky dňa XX.XX.XXXX a dňa XX.XX.XXXX.

2. Súd vyzval žalovaného, aby sa k žalobe písomne vyjadril, na základe čoho žalovaný podaním doručeným súdu 26.10.2018 uviedol, že uznáva uplatnený nárok. Súčasne uviedol, že neuznáva nárok žalobcu na zaplatenie trov konania, pričom uviedol, že je nemajetný a dlhodobo žije pod hranicou chudoby. Jeho mesačný príjem je 61,60 € ako dávka v hmotnej núdzi poskytovaná ÚPSVaR Vazovova ul. a z dôvodu veľmi zlého zdravotného stavu nie je spôsobilý si prostriedky privyrobiť. Ďalej uviedol, že výzvy žalobcu neodignoroval, ale v mieste trvalého bydliska sa trvalo nezdržiava a nevie akým spôsobom a kde nahlásiť pre podobné prípady svoju kontaktnú adresu. Napokon uviedol, že žalobca ho mohol kontaktovať e-mailom.

3. Žalobca podaním doručeným súdu 25.03.2019 navrhol, aby súd rozhodol rozsudkom pre uznanie nároku, keďže žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení výslovne uznal nárok žalobcu uplatňovaný v konaní. Súčasne uviedol, že konanie bolo iniciované práve v dôsledku protiprávneho konania žalovaného, ktorý o svojom záväzku vedel, uznáva ho a mal možnosť splniť ho dobrovoľne na mieste alebo v krátenej výške 50 € do 5 pracovných dní odo dňa kontroly, mohol požiadať o splátkový kalendár, čo však neurobil, preto musí znášať negatívne dôsledky sporu v podobe trov konania. Žalovaný nepreukázal, že je nemajetný a že žije dlhodobo pod hranicou chudoby.

4. Súd v rámci objasnenia skutkového stavu potrebného na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania vychádzal z nesporných tvrdení strán (§ 151 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z.), zo všetkého, čo

počas konania vyšlo najavo (§ 191 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z.), z dôkazu výsluchom žalovaného vykonaným podľa § 295 zákona č. 160/2015 Z. z. a z predložených dôkazov listinou, pričom súd zistil nasledovné podstatné skutkové okolnosti.

5. Z lustrácií žalovaného v systéme Sociálnej poisťovne vykonaných dňa 04.07.2018 a dňa 19.02.2020 súd zistil, že žalovaný dlhodobo nie je vedený ako zamestnanec a nepoberá dôchodkové, nemocenské, úrazové poistenie alebo poistenie v nezamestnanosti.

6. Z listu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (č. I. 63) súd zistil, že adresa oznámená žalovaným ako adresa na doručovania (P.S. XX, W.) je adresou objektu I. Q., pričom žalovaného v uvedenom zariadení evidujú. Zariadenie slúži bezdomovcom, kde im je poskytovaná strava, prípadne ošetrovanie.

7. Z výsluchu žalovaného súd zistil, že nie je schopný uhradiť svoj dlh žalobcovi. Má zlomenú kľúčnu kosť a má v nej 4 skrutky. Pokúšal sa vybaviť si operáciu, ale nebolo to možné, lebo mal dlžobu na zdravotnom poistení, ktorú medzičasom vyrovnal. So svojim zdravotným stavom nie je schopný sa zamestnať. V súčasnosti poberá dávku v hmotnej núdzi vo výške 66,30 €, predtým to bolo 61,60 €. Svoj dlh sa po jazde bez cestovného lístka nepokúšal riešiť s dopravným podnikom, lebo nebolo z jeho strany ani mysliteľné dohodnúť si splátkový kalendár na dlžnú sumu pri mesačnom príjme 61,60 €, t. j. 2 € na deň na celé jeho živobytie a iné riešenie tam nebolo, preto svoj dlh neriešil. V súčasnosti býva v nocľahárni pre bezdomovcov a žije zo sociálnej dávky 66,30 €. Sem tam niekomu vypomôže, opatroval jedného pána, ale nie je to podľa nejakej zmluvy. Do dopravného prostriedku nastúpil bez lístka, lebo by musel ísť peši obrovskú vzdialenosť a nemal na cestovné. Cena cestovného predstavuje takmer sumu, ktorú má na živobytie na celý deň.

8. Súd pri posúdení veci postupoval podľa ustanovení § 282, § 285, § 255 ods. 1 a § 257 zákona č. 160/2015 Z. z., pričom vec posúdil nasledovne.

9. Keďže žalovaný písomne uznal nárok uplatnený žalobcom a žalobca navrhol, aby súd rozhodol rozsudkom pre uznanie nároku, súd konštatuje, že boli splnené podmienky pre rozhodnutie rozsudkom pre uznanie nároku ustanovené § 282 zákona č. 160/2015 Z. z., preto súd žalobe o splnenie povinnosti vyhovel a takto rozhodol.

10. Keďže žalobca mal vo veci plný úspech, mohol mu podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. vzniknúť nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Súd mu tento nárok ale podľa ust. § 257 zákona č. 160/2015 Z. z. nepriznal, keďže vzhľadom na dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré možno výnimočne nepriznať tento nárok.

11. Ustanovenie § 257 zákona č. 160/2015 Z. z. predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok podľa § 255 zákona č. 160/2015 Z. z. Súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Znamená to, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania protistrane.

12. Dôvody hodné osobitného zreteľa sa môžu týkať okrem iného aj sociálnej situácie účastníkov. V takomto prípade je potrebné pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch (všetkých) účastníkov, teda nielen toho, koho by postihovala povinnosť nahradiť trovy, ale aj toho, ktorého majetková sféra by bola použitím výnimočného ustanovenia dotknutá. Do úvahy treba brať tiež také okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku a prihliadnúť i na postoj účastníkov v konaní. (primerane pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4 M Cdo 2/2008, zo dňa 25. februára 2009).

13. Z vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že sociálne, zárobkové, ale aj zdravotné pomery žalovaného sú zlé a jeho príjmy sa javia ako nedostačujúce, aby vôbec splnil povinnosť, ktorá je predmetom tohto konania. Žalovaný býva v nocľahárni pre bezdomovcov, kde mu je poskytovaná strava, prípadne ošetrovanie. Žije z dvoch eur na deň, resp. zo 66,30 € na mesiac. Jeho zdravotný stav nie je dobrý a neumožňuje mu zamestnať sa, dosiahnuť príjmy a usporiadať si život. Aj k porušeniu povinnosti, ktorá je predmetom konania, došlo v súvislosti s jeho nelichotivou životnou situáciou, čo ho ale nevyvíňa z porušenia povinnosti zaplatiť cestovné a preukázať sa platným cestovným lístkom. Vzhľadom na jeho životnú situáciu je primerané dospieť k záveru, že iniciovať súdne konanie voči žalovanému zo strany

žalobcu bolo iba formálne potrebné, no z materiálneho hľadiska úplne zbytočné, keďže pohľadávka sa na základe zistených skutočností javí ako nevyhnutná. Navyše žalovaný uznal dlh, čím predišiel sporu a ďalšiemu konaniu vo veci. Uvedené skutočnosti primáli súd, aby zväžil uplatnenie postupu podľa § 257 zákona č. 160/2015 Z. z., avšak neboli jediným kritériom, ktoré by prevádzilo nad zásadou zodpovednosti za výsledok konania pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania. Ďalším podstatným kritériom bol nárok a jeho povaha, ktorý bol v konaní uplatnený.

14. V tomto smere je nutné v prvom rade zdôrazniť, že nárok žalobcu vznikol z činnosti, ktorej predmetom je preprava osôb za základnú cenu cestovného vo výške 0,70 € za osobu za jazdu. Na tejto činnosti je založené podnikanie právneho predchodcu žalobcu, z ktorého vznikol žalobou uplatnený nárok. Zisk z prirážky je podružným, neočakávaným ziskom, na ktorý v zásade prevádzkovateľ prepravy osôb nemôže pri svojej činnosti pomýšľať. Až porušením povinnosti na strane žalovaného zaplatiť riadne prepravné, vznikol právnenému predchodcovi žalobcu prospech, a to neočakávaný a značný (stonásobný). Ak by si žalovaný svoju pôvodnú povinnosť zaplatiť cestovné a preukázať sa platným cestovným lístkom riadne splnil, takýto prospech na strane právneho predchodcu žalobcu by nebol vznikol. Teda právny predchodca žalobcu z porušenia povinnosti na strane žalovaného značne profitoval, a to nad rámec svojej bežnej podnikateľskej činnosti. Pritom právne postavenie žalovaného nemôže byť postúpením pohľadávky dotknuté (zhoršené), preto je v súvislosti s uvedenými úvahami irelevantné, či došlo k postúpeniu pohľadávky alebo nie a teda či profitoval z porušenia povinnosti žalovaného žalobcu alebo jeho právny predchodca (pozri primerane uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 27. júna 2019 sp. zn. 2Cdo 125/2018).

15. Zároveň je nutné zdôrazniť funkcie prirážky ako zákonného nároku prepravcu v prípade, ak sa prepravovaná osoba nepreukáže, že riadne zaplatila cestovné. Funkcie prirážky (analogicky ako pri zmluvnej pokute) sú aj preventívna a represívna funkcia, tie sa ale dotýkajú prepravovanej osoby a sledujú cieľ, aby si prepravovaná osoba splnila svoju povinnosť riadne zaplatiť cestovné. Nie menej významnou funkciou prirážky (analogicky ako pri zmluvnej pokute) je ale funkcia reparačná, ktorá sa dotýka osoby prepravcu. Prepravca už v rámci tohto zákonného nároku na zaplatenie prirážky má reparovanú ujmu, ktorá mu vzniká v súvislosti s tým, že ním prepravovaná osoba mu nezaplatila cestovné, teda že on splnil a jemu splnené nebolo. Ak by prirážka nemala plniť reparačnú funkciu, potom by išlo na strane prepravcu o neprimeranú odplatu za ním poskytnuté plnenie (pozri primerane napríklad § 53 ods. 6 zákona č. 40/1964 Zb. upravujúci najvyššiu prípustnú odplatu v iných spotrebiteľských vzťahoch), vzájomný vzťah prepravcu s prepravovaným by bol zásadne nevyvážený. Ak teda je možné pripustiť, že právnenému predchodcovi žalobcu reparuje jeho náklady spojené s porušením povinnosti na strane žalovaného už paušalizovaná náhrada v podobe zákonnej prirážky k základnému cestovnému, potom ide o dôvod hodný osobitného zreteľa, aby žalobcovi nebola priznaná ešte aj náhrada trov konania, ktorých výška navyše nepresahuje výšku priznaného nároku na zaplatenie prirážky.

16. Napokon je nutné zohľadniť aj to, že už len samotným priznaním nároku na zaplatenie prirážky dosiahol žalobca ako právny nástupca predchádzajúceho veriteľa žalovaného z predmetného vzťahu značný a neočakávaný zisk, teda nepriznanie nároku na náhradu trov konania zásadne nezasiahne do ekonomickej situácie žalobcu.

17. Zhrnúc a podčiarknuc zisk z prirážky je zisk, ktorý by právny predchodca žalobcu štandardne dosahovať nemal, zisk z prirážky právny predchodca žalobcu dosiahol iba vďaka protiprávnemu konaniu žalovaného, zisk z prirážky dostatočne reparuje náklady právneho predchodcu žalobcu na vymáhanie pohľadávky, a na dôvažok povinnosť zaplatiť prirážku primerane penalizuje žalovaného za nesplnenie jeho povinností.

18. Uvedené dôvody na strane žalobcu spolu s vyššie uvedenými dôvodmi na strane žalovaného súd posúdil v súhrne ako dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré bolo nutné výnimočne upustiť od zásady úspechu vo veci pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania a nárok na náhradu trov konania teda nepriznať žiadnej zo strán.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku v časti výroku o splnení povinnosti nie je prípustné odvolanie, okrem prípadov odvolania podaného z dôvodu, že neboli splnené podmienky na vydanie takeého rozhodnutia. Proti rozsudku v časti výroku o nároku na náhradu trov konania je prípustné odvolanie. Odvolanie možno podať v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Bratislava II, Drieňová 5, 827 02 Bratislava. V odvolaní treba popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, možno rozšíriť a odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať, len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.